C/2024/1762

2024.3.22.

P9_TA(2023)0322

Guatemala: a választások után kialakult helyzet, a jogállamiság és az igazságszolgáltatás függetlensége

Az Európai Parlament 2023. szeptember 14-i állásfoglalása Guatemaláról: a választásokat követő helyzet, a jogállamiság és az igazságszolgáltatás függetlensége (2023/2831(RSP))

(C/2024/1762)

Az Európai Parlament,

— tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel 2023. augusztus 28-án Guatemala Legfelsőbb Választási Bírósága bejelentette a békés, jól szervezett választások hivatalos eredményeit, és kihirdette a Movimiento Semilla mozgalomhoz tartozó Bernardo Arévalo és Karin Herrera egyértelmű győzelmét, akiket Guatemala elnökének és alelnökének választottak;

B. mivel Giammattei elnök elismerte az eredményeket, és nyilvánosan rendezett átmenetre és 2024. január 14-i hatalomátadásra szólított fel;

C. mivel a főügyész – aki az uniós választási megfigyelő misszió szerint „fenyegetést jelentett a valódi választásokon való részvétel jogára és lehetőségére, és a szavazók akaratának tiszteletben tartására” – 2023. július 12. óta szelektív és önkényes jogi és eljárási intézkedéseket hozott a Movimiento Semilla mozgalom ellen; mivel 2023. augusztus 28-án a Movimiento Semilla mozgalmat ideiglenesen ismét felfüggesztette a Legfelsőbb Választási Bíróság polgári nyilvántartása, amely felfüggesztést a Legfelsőbb Választási Bíróság 2023. szeptember 3-án október 31-ig ideiglenesen visszavont;

D. mivel az igazságszolgáltatási ág és a főügyészi hivatal (Ministerio Público) egyes tagjai beleavatkoztak a választási folyamatba; mivel a Ministerio Público számos ügyésze szerepel az Egyesült Államok Engel-listáján, köztük María Consuelo Porras főügyész, José Rafael Curruchiche, a Közszolgálati Minisztérium büntetlenség elleni különleges ügyészi hivatalának (FECI) vezetője és Fredy Orellana bíró;

1. gratulál Bernardo Arévalónak és Karin Herrerának megválasztásukhoz; felszólítja az összes állami intézményt és a társadalom valamennyi csoportját, hogy Giammattei elnök kérésének megfelelően támogassák a rendezett átmenetet és a hatalomátadást;

2. határozottan elítéli a büntetlenség elleni különleges ügyészi hivatal (FECI) által a Legfelsőbb Választási Bíróság irodáiban a közelmúltban végrehajtott razziákat, valamint a júniusi általános választásokon leadott szavazatokat tartalmazó urnák felnyitását, továbbá az előzetes választási eredmények továbbításához kapcsolódó számítógépes anyagok lefoglalását, amivel megsértették a választási folyamat integritását és a felügyeleti láncot; elítéli, hogy ezek az események a Legfelsőbb Választási Bíróság akarata ellenére következtek be, holott a választási folyamat során ezekben az ügyekben a Legfelsőbb Választási Bíróság a legfőbb hatóság; különösen aggasztja a guatemalai alkotmányos rend összeomlásának lehetősége;

3. sajnálatát fejezi ki a Movimiento Semilla mozgalom felfüggesztésére irányuló folyamatos kísérletek miatt; elítél minden olyan – különösen a Ministerio Público általi – fellépést, amelynek célja a választási eredmények megsemmisítése, elítéli a független igazságügyi szereplők kriminalizálására irányuló további lépéseket, valamint az igazságügyi és ügyészi intézmények eszközként való, a jogállamiság aláásására irányuló felhasználását, és felszólít az ilyen fellépések megszüntetésére;

4. felszólítja az összes guatemalai politikai pártot, kormányzati ágat és intézményt, hogy tartsák tiszteletben a választási folyamat integritását és a választásoknak a guatemalai polgárok szavazataival egyértelműen kifejezésre juttatott eredményét, és a nemzetközi és regionális normákkal és a nemzeti jogszabályokkal összhangban garantálják az állampolgárok polgári és politikai jogait, ideértve a választott tisztviselők védelmét is;

5. aggodalmának ad hangot egyes ügyészek, bírák, független újságírók, emberijog-védők és a büntetlenség elleni nemzetközi bizottság volt tisztviselőinek önkényes guatemalai fogva tartása miatt; sürgeti Virginia Laparra, ügyvédje, Claudia González és valamennyi önkényesen fogva tartott személy azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását;

6. emlékeztet, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségének, a politikai pluralizmus, valamint a véleménynyilvánítás szabadságának tiszteletben tartása alapvető jogok, valamint a demokrácia és a jogállamiság alapvető pillérei;

7. felhívja az EU választási megfigyelő misszióját, az EKSZ-t, a tagállamokat és az uniós küldöttséget, hogy továbbra is mindaddig kövessék nyomon a guatemalai helyzetet, amíg egyértelmű és komoly garanciák nem állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy tiszteletben tartják az embereknek a választások során kifejezett akaratát; ösztönzi a hatóságokat, hogy hajtsák végre a választási megfigyelő misszió soron következő ajánlásait;

8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az alelnöknek/főképviselőnek, az Amerikai Államok Szervezetének, az ENSZ-nek, a guatemalai hatóságoknak és a Közép-amerikai Parlamentnek (PARLACEN).